

ROGER

DE VLAEMINCK

Herinneringen
en de dingen
die voorbijgaan

**FILIP
OSSELAER**

Lannoo

‘Als ge zo zijt, dan zijt ge zo...’

Voor Nadia, Sheila en Eddy.

Voor Ria.

AVANT-PROLOOG

Soms zegt hij veel te veel.

Dat weet hij van zichzelf, zegt hij.

Maar een mens zit raar in mekaar, zegt Roger. Ge weet dat ge beter eens op uw tong zou bijten en toch doet ge dat niet. En dan zegt ge de dingen die in u opkomen, luidop en zonder filter, zonder dat ge daarbij nadenkt, dat is sterker dan uzelf. Maar, en dat zijn ook zijn eigen woorden: 'Als ge zo zijt, dan zijt ge zo...' Ja, een mens zit raar in mekaar, ge kunt daar soms niet aan uit.

Dat zegt Roger.

PROLOOG

Op de foto staat een baby. Of neen, dat is niet helemaal correct: het is eerder al een peuter.

Het ventje op de foto zit stevig in het vlees. Dat is niet erg, dat is nu eenmaal zo met kindjes die de luiers nog niet helemaal ontgroeid zijn. Ze noemen zoiets babyvet, dat gaat er vanzelf wel af, als ze wat ouder zijn. Het jongetje heeft zwarte haren, strak tegen zijn hoofdje gekamd. Het is best een dik pak haar, het zijn niet zomaar wat sprietjes. De mama van het ventje of de fotograaf heeft geprobeerd er een krul in te draaien, dat is niet helemaal gelukt. Het jongetje zit rechtop, de fotograaf heeft waarschijnlijk veel werk gemaakt van de setting, maar dat is niet echt zichtbaar. Misschien heeft hij een schapenvel gedrapeerd over het zitbankje, misschien is het bruine stukje stof dat onderaan de foto verschijnt er het bewijs van, wie zal het zeggen. Het kindje lacht niet, zijn mondhoeken hangen naar beneden, hij lijkt op z'n hoede voor wat er rondom hem gebeurt. Hij steekt zijn linkerarm vooruit, de vingertjes van de linkerhand zijn gespreid, als bespelen ze de snaren van een onbestaande gitaar. De foto is achteraf ingekleurd, een procedé dat vaak werd gebruikt in die tijd. Het jongetje draagt iets in het roze. Is het een broekpakje? Neen, dat is het niet. Een soort van jurkje? Zoiets, dat is het. Er zijn pofmouwen te zien en een gestikt motief, in twee banden horizontaal over het lijfje van het jongetje.

Het ventje heeft donkere ogen – het zijn herkenbare ogen.

‘Dat ben ik’, zegt Roger. ‘Dat ventje op de foto, dat ben ik.’

Althans, dat was het antwoord dat ik, de schrijver van dit boek, verwacht had, toen ik de foto aan Roger zou gaan tonen en hem de vraag wilde stellen wie dat ventje was. Ik had met Roger afgesproken in het restaurant in de buurt van de woonplaats van de grootheid uit de wereld van de koers. We zouden daar beiden om twaalf uur (stipt) aanwezig zijn, aan de rand van de bossen in Lembeke. We hadden dat de dag voordien nog zo tegen elkaar gezegd, we hadden daarvoor nog speciaal getelefo-

neerd met elkaar. Je kent het, had ik gezegd, het is dat restaurant met paling in 't groen, en in de tomatensaus of de roomsaus, het restaurant van filet pur en zalmfilet met preiroomsaus, met frietjes of puree, 'u kunt zelf kiezen, of kroketten als u dat liever hebt, zeg het maar'. Het was het restaurant van de asperges (volgens seizoen) en mosselen (volgens seizoen), natuur of à la provençale, van gebakken noordzeetong (volgens aanbod) – reserveren is aan te raden. We waren daar al geweest, wij samen. Ik had toen vis gegeten, Roger had een biefstuk genomen, met champignonsaus.

Toen hij nog jong was en al een kampioen op de weg en in het veld, kwam Roger hier dikwijls trainen, aan de overkant van waar het restaurant is. Nu wijzen de pijlen daar de weg, in een wirwar van witte, blauwe en gele bordjes. Er zijn veel fietsroutes in de mooie, groene buurt, ideaal voor recreatieve tochten. In vele gevallen ging Roger daar in zijn tijd samen met zijn kinesist Georges Debbaut aan het werk. Georges was de man die Roger veel vertrouwen gaf en hem leerde dat een renner in de winter de basis legde voor een sterk wielerjaar in de lente en de zomer die erop volgden. Trainen deed Roger toen tussen de bomen en op de weggetjes in het zand. Dat was zelfs niet altijd met de fiets, lopen kon evengoed op het programma staan – zo werd Roger ook een topper in het veldrijden. Zijn concurrenten hadden het eens moeten weten, zal Roger verderop in dit boek zeggen. Ze hadden eens moeten weten dat hij zichzelf voor dag en dauw al afgepeigerd had, op 't moment dat zij nog in hun bed lagen. 'Roger is een speelvogel', stond in de kranten eind van de jaren zestig van de vorige eeuw. Maar hij trainde hard – keihard, zelfs. Dat bleef hij in het verdere verloop van zijn carrière doen. Zijn jonge vriend uit West-Vlaanderen was ook zo: hij was ook een grappenmaker, maar in de koers was die gast van een jaar of twintig misschien nog beter dan Roger (misschien zelfs nog beter dan Merckx – wie zal het zeggen, we zullen het nooit weten).

Maar nu, in het restaurant, had Roger dit antwoord moeten geven op mijn vraag: 'Dat ben ik, die jongen, hier op die foto.' Alleen: dat antwoord kwam er niet, dat antwoord kwam er niet op die vierde maart van het jaar 2025. Het antwoord dat gegeven moest worden, kwam niet op dat afgesproken moment.

Filip Osselaer

Voorjaar 2025

1

**‘EEN UNIEK
DOCUMENT...’**

In ieder geval: de foto van het jongetje is genomen in februari 1948, dat is zeker.

Dat feit vindt u niet op het wereldwijde web, maar staat wel vermeld op documenten die te vinden zijn in de archieven van KOERS, het Museum van de Wielersport op het Polenplein 15 in Roeselare, West-Vlaanderen. Het museum is een omweg waard, u moet er eens binnenspringen, het loont de moeite.

De foto van het jongetje werd gepubliceerd in Sport 80, het Vlaamse magazine dat in de jaren zeventig – onder de naam Sport 70 – en tachtig – onder de naam Sport 80 – de mooiste en beste sportverhalen bracht. Later werd het weekblad *Sport/Voetbalmagazine* genoemd, tot het in de nieuwe, snelle digitale tijden verdween. ‘Wat u hier ziet is een uniek document, dat al jaren in een witte omlijsting is bewaard gebleven. Roger was toen zes maanden jong. Binnen drie maanden staan er al 35 kaarsjes op de taart’, heeft de journalist van dienst erbij geschreven. Naast de foto van het jongetje heeft de vormgever nog een andere – grote – foto in kleur geplaatst. Op die foto draagt Roger de tricolore trui als kampioen van België. Roger had de titel in Putte veroverd, in 1981 – vóór Gery Verlinden en Benjamin Vermeulen. Dat was zijn tweede titel, na zijn eerste in zijn debuutjaar bij de profs, twaalf jaar eerder, in 1969. Hij had toen in Mettet gewonnen vóór Walter Godefroot en Alfons De Bal.

Op de foto met zijn trui in zwart, geel en rood heeft Roger een kop vol krullen – renners deden dat toen, in de jaren tachtig van de vorige eeuw: ze lieten hun haren in krullen leggen, het was een (lelijke) modegril. Als u aan het rekenen gaat, dan komt u erop uit dat het artikel verschenen is ergens eind mei 1982, want Roger werd geboren op 24 augustus 1947. Roger zal in de late lente van 1982 nog enkele weken kampioen van België zijn, tot hij in Tertre opgevolgd zal worden door Frank Hoste.

De journalist van Sport 80 vond de foto een fijn tijdsdocument: 'Laura De Vlaeminck liet op de Grote Markt in Eeklo de eerste foto maken van haar tweede zoon, Roger', heeft hij er als legende bij geschreven. Toen Roger in augustus 1947 geboren werd, was zijn oudere broer – de eerste zoon van Laura – twee en een half jaar oud. Die zoon, Erik, werd geboren op 23 maart 1945. Erik komt verderop in dit boek aan bod, net als vele andere mensen, gebeurtenissen, toestanden die mee het leven van Roger bepaalden, kleurden, veranderden, door elkaar schudden. Roger zal daar – in zijn eigen woorden – in de loop van dit boek met veel gevoelens (en verdriet) op terugkijken.

2

**‘WACHT, IK
ZAL JE ZIJN
NUMMER GEVEN’**

Dit is het verhaal van een groot renner en een speciaal man. Het is het verhaal van een jongen die eerst voetballer was, ook op behoorlijk hoog niveau, in de derde klasse zelfs. Roger was écht goed in sport, al van jongs af aan. Wie weet had hij het misschien ook ver kunnen schoppen bij FC Eeklo of nog hogerop, in eerste en tweede klasse.

Het is het verhaal van dromen die zijn uitgekomen, van de vele overwinningen met de armen die wijd gespreid werden opgestoken op de streep. Dat was zo in Sanremo even voorbij de fontein, bijvoorbeeld. Ga maar eens op zoek naar de machtige foto van Roger, in het truitje van Brooklyn. En geniet van het blauwe bovenstuk en de rode verticale strepen eronder. Het is een iconisch shirt. Dat truitje was het waard om door Roger gedragen te worden op de voorflap van het boek dat u nu in handen hebt, daar was geen twijfel over mogelijk. Op die foto in Sanremo uit 1973 ziet u hoe Roger zijn eerste Primavera won in dat truitje. De Italiaan Wilmo Francioni werd tweede op 2 seconden, Felice Gimondi derde, Rik Van Linden vierde, Patrick Sercu vijfde, Frans Verbeeck zesde. Roger zal die avond na de fantastische zege langslopen in het landhuis van zijn sponsor en er zijn cadeau ophalen. ‘*Sei sicuro?*’ had Roger de dag voordien nog gevraagd: ‘Ben je zeker wat je zegt?’ Roger had zich rot geschrokken van wat de zoon des huizes gezegd had, hij had gedacht dat hij tegen hem gelogen had: zoiets kon hij toch niet menen? Maar het was de waarheid, dat zag Roger met zijn eigen ogen.

Het is het verhaal van het vloeiende Italiaans, dat ineens op de middag uitgesproken werd door Roger, meer dan vijftig jaar na dat voorval in 1973. De zon scheen die middag volop, de tafeltjes zaten vol met mensen, de meesten van hen waren al op leeftijd. ‘Dag, Roger, hoe is ’t?’ vroegen ze, keken hem nog even na en lieten hem aan de schrijver van dit boek verder zijn belevenissen vertellen.

Dit is het verhaal van elf zeges in de vijf monumenten van de wielersport. Roger heeft die monumenten allemaal gewonnen, minstens één keer: